

ЗВІТ
про роботу технічного комітету стандартизації
ТК 82 «Охорона довкілля»
за 2017 рік

а) номер: ТК 82.

б) назва: «Охорона довкілля».

в) номер, дата, назва наказу щодо створення ТК: спільний наказ Мінприроди та Держспоживстандарту від 07.09.1993 № 125\80.

У 2005 році ТК 82 було реорганізовано, його діяльність поновлено відповідно до змін у сфері стандартизації, структурі та Положенні, затверджених наказами Держспоживстандарту України від 11.03.2005 № 63, від 16.12.2005 № 362.

В 2017 році було внесено зміни до складу ТК 82, структури ТК 82 та затверджено Положення про ТК 82 згідно наказу ДП «УкрНДНЦ» від 02.11.2017 № 347, а також затверджено нову сферу діяльності ТК 82 згідно наказу ДП «УкрНДНЦ» від 22.12.2017 № 457.

г) ім'я, прізвище, посада, адреса, телефон, факс, e-mail голови ТК:

Бондар Олександр Іванович, д.б.н., професор, член-кор. НААН України, ректор ДЕА, тел./факс (044) 206-31-31, e-mail: dei2005@ukr.net

д) ім'я, прізвище, посада, адреса, телефон, факс, e-mail заступників голови ТК:

Берзіна Світлана Валеріївна, президент Всеукраїнської громадської організації «Жива планета», тел. (044) 541-10-11; (067) 219-82-00, e-mail: svitlana.berzina@gmail.com

е) ім'я, прізвище, посада, адреса, телефон, факс, e-mail відповідального секретаря ТК:

Барановська Ванда Євгенівна, к.н.є., проректор з науково-педагогічної роботи ДЕА, тел./факс (044) 206-31-31, e-mail: spp_dea@ukr.net

ж) назва (повна та скорочена), адреса, телефон, факс, e-mail, веб-сайт організації, що виконує функції секретаріату ТК:

Державний заклад «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління» (ДЕА), 03035, м. Київ, вул. Митрополита Василя Липківського, 35, корп. 2, тел.: (044) 206-31-31, тел./факс: (044) 206-31-87, www.dea.gov.ua, e-mail: dei2005@ukr.net

и) структура ТК: назва ПК/РГ ТК, назва повна та скорочена, адреса, телефон, факс, e-mail, веб-сайт організації, що виконує функції секретаріату ПК, код та

назви об'єктів стандартизації відповідно до ДК 004 згідно з наказом щодо затвердження об'єктів стандартизації ТК

№ з/п	ПК/РГ ТК назва повна та скорочена	Адреса, телефон, факс, e-mail, веб-сайт, що виконує функції секретаріату ПК	Голова ПК/РГ ТК	Об'єкти стандартизації
1.	ПК 1 ТК 82 «Екологічний аудит»	Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління Мінприроди України (ДЕА) 03035, м. Київ, вул. Митрополита В. Липківського, 35, корпус 2, тел.: (044) 206-31-32, моб.: (067) 500-28-78, ел.п.: leogor@ukr.net	Горшков Леонід Іванович, завідувач кафедри екологічного менеджменту, аудиту та інжинірингу	13.040.40 Викиди стаціонарних джерел 13.280 Захист від опромінення
2.	ПК 2 ТК 82 «Оцінка ефективності екологічного управління»	Інститут агроекології і природокористування НААН України 03143, м. Київ вул. Метрологічна, 12 тел.: (044) 526-23-38, 522-62-70, факс: 526-92-21, тел. моб.: (050) 311-75-36, ел.п.: agroecologynaan@gmail.com	Фурдичко Орест Іванович, д.с/г н, академік НААН України, директор	13.020.10 Екологічне керування/управління 13.020.40 Забруднювання, контроль забруднювання та охорона природи 13.020.20 Економіка довкілля
3.	ПК 3 ТК 82 «Оцінка життєвого циклу»	Всеукраїнська громадська організація «Жива планета» 02002, м. Київ, вул. Микільсько-Слобідська, 6 Д моб.: (067) 219-82-00, ел.п.: berzina@ecolabel.org.ua	Берзіна Світлана Валеріївна, президент	13.020.20 Економіка довкілля 13.020.50 Екологічне маркування 13.020.60 Життєвий цикл продукції
4.	ПК 4 ТК 82 «Управління відходами, їх знешкодження та переробка»	Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління Мінприроди України (ДЕА) 03035, м. Київ, вул. Митрополита В. Липківського, 35, корпус 2 тел.: (044) 248-40-33, моб.: (066) 320-35-15, ел.п.: annapaulv@ukr.net	Виговська Ганна Павлівна к.т.н., завідувач кафедри екологічної безпеки Державної екологічної академії післядипломної освіти та управління	13.030.01 Відходи взагалі 13.030.10 Тверді відходи 13.030.20 Рідинні відходи. Осади 13.030.30 Особливі відходи 13.030.40 Агрегати та устаткування для вилучання й оброблення відходів 13.030.50 Повторне використання

				13.030.99 Інші стандарти стосовно відходів 13.060.30 Стічні води
5.	ПК 5 ТК 82 «Атмосферне повітря»	Центр екологічної безпеки та природокористування ДЕА 03035, м. Київ, вул. Митрополита В. Липківського, 35, корпус 2 моб.: (050) 546-75-92, ел.п.: v.smolyar@mail.ru	Смоляр Віра Василівна, директор	13.040.20 Атмосфера довкілля 13.040.40 Викиди стаціонарних джерел
6.	ПК 6 ТК 82 «Оцінка впливів на довкілля»	Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування 04050, м. Київ, вул. Мельникова, 81, корпус 20 тел.: (044) 541-10-11, моб.: (066) 405-42-80, ел.п.: lca.tc82@ukr.net	Бузан Галина Сергіївна, начальник відділу стандартизації	13.020.01 Довкілля та захист довкілля взагалі 13.020.30 Оцінювання впливу на довкілля 13.020.60 Життєвий цикл продукції
7.	ПК 7 «Системи екологічного управління»	ДП НДІ «Система» 79008, вул. Кривоноса, 6 м. Львів тел.: (032) 239-93-98 ел.п.: parakuda@dndi-systema.lviv.ua	Паракуда Василь Васильович, директор	13.020.01 Довкілля та захист довкілля взагалі 13.020.10 Екологічне керування/управління

к) Номер та назва відповідального міжнародного та регіонального ТК, а також підкомітету, в роботі якого бере участь ТК: ISO (активний член (Р-член), спостерігач (О-член)), ІЕС (активний член (Р-член), спостерігач (О-член)), CEN, CENELEC, ETSI, МТК (активний член (Р-член), спостерігач (О-член)), участь у роботі інших міжнародних та регіональних організацій, які здійснюють діяльність у сфері стандартизації, та результат роботи в цих організаціях.

Примітка. Надають також інформацію щодо участі в інших організаціях, які розробляють НД, наприклад: Codex Alimentarius (CAC), Міжнародний союз телекомунікацій (ITU) тощо.

Участь у роботі міжнародних технічних комітетів/підкомітетів зі стандартизації ISO та ІЕС, регіональних технічних комітетів стандартизації CEN та CENELEC					
Номер ISO/TC, ISO/TC/SC Статус ТК (Р-член, О-член)		Номер ІЕС/TC ІЕС/TC/SC Статус ТК (Р-член, О-член)	Номер CEN/TC (О-член)	Номер CENELEC/TC (О-член)	
Назва	Відповідні ТК і ПК	Членство	—	—	—

ПК ТК 82	ISO	у відповідних ТК і ПК ISO			
ПК 1 ТК 82 «Екологічний аудит»	ISO/TC 07/TCG	О- член			
	ISO/TC 207/SC 2	Р- член			
ПК 2 ТК 82 «Оцінка ефективності екологічного управління»	ISO/TC 207/SC 1	О- член			
	ISO/TC 207/WG 8	Р- член			
	ISO/TC 207/WG 10	О- член			
ПК 3 ТК 82 «Оцінка життєвого циклу»	ISO/TC 207/SC 5	Р- член			
	ISO/PC 277	Р- член			
ПК 4 ТК 82 «Управління відходами, їх знешкодження та переробка»	ISO/TC 297	О- член			
ПК 5 ТК 82 «Атмосферне повітря»	ISO/TC 207/SC 7	О- член			
	ISO/TC 146/SC 1	О- член			
	ISO/TC 146/SC 3	О- член			
	ISO/TC 146/SC 4	О- член			
ПК 6 ТК 82 «Оцінка впливів на довкілля»	ISO/TC 207/SC 4	О- член			
	ISO/TC 207/WG 10	О- член			
	ISO/TC 207/SC 5	О- член			
ПК 7 «Системи екологічного управління»	ISO/TC 207/SC 1	О- член			
	ISO/TC 207/WG 8	Р- член			
	ISO/TC 207/WG 10	О- член			

л) кількість колективних та індивідуальних членів ТК:

колективних членів – 33; індивідуальних членів – 12.

м) інформація щодо проведення засідань ТК, кількості питань, що потребували голосування:

Протягом 2017 року проводились п'ять засідань ТК 82: 3 березня, 12 травня, 12 червня, 4 жовтня та 5 грудня. Було винесено на розгляд 22 питання, 20 з яких потребували голосування.

н) інформація щодо погоджувальних нарад і семінарів

Протягом 2017 року представники секретаріату та члени ТК 82 брали участь в організації та проведенні робочих нарад з питань розвитку екологічної

стандартизації за участю Мінекономрозвитку, Мінприроди, Мінрегіондубу, Мінагрополітики, галузевих об'єднань та асоціацій.

Проводилися наради на базі ТК 82 щодо розгляду проектів та напрацювання пропозицій до:

- Другої редакції ДСТУ Х.ХХ-ХХХ:2017 Біопаливо рідке та газове. Вимоги до скорочення викидів парникових газів

- Технічного завдання на розроблення проекту національного НД ДСТУ Автомобільні дороги. Оцінювання впливів автомобільних доріг загального користування на довкілля

- ДБН В.2.2-3-201Х Державні будівельні норми України. Будинки і споруди. Навчальні заклади

- ДБН В.2.2-4-201Х Державні будівельні норми України. Будинки і споруди. Дошкільні навчальні заклади

- ДБН В.2.2-10:201Х Державні будівельні норми України. Будинки і споруди. Заклади охорони здоров'я.

Проведена нарада з Мінприрлди України та Світовим Банком щодо розроблення національних стандартів у сфері управління парниковими газами методом гармоізації з міжнародними стандартами:

- ДСТУ ISO 14066:20ХХ Парникові гази. Вимоги до компетентності груп з валідації та верифікації парникових газів

- ДСТУ ISO 14067:20ХХ Парникові гази. Вуглецевий слід продукції. Вимоги та керівні принципи щодо кількісного визначення та обміну інформацією

- ДСТУ ISO 14069:20ХХ Парникові гази. Квількісне визначення і звітність про викиди та видалення парникових газів на рівні організації. Керівництво по застосуванню ДСТУ ISO 14061.

Проводились наради щодо розроблення ТК 82 проектів наступних нормативних документів:

- ДСТУ Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Методи визначення вологості газопилових потоків (код завдання 2111.2.1.1-2017);

- ДСТУ Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Настанови з відбору проб (код завдання 2112.2.1.1-2017)

- ДСТУ Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Методи визначення швидкості та об'ємної витрати газопилових потоків. Розроблення національного НД зі скасуванням в Україні ГОСТ 17.2.4.06-90

- ДСТУ Якість повітря. Викиди стаціонарних джерел. Методи визначення тиску і температури газопилових потоків. Розроблення національного НД зі скасуванням в Україні ГОСТ 17.2.4.07-90

А також щодо подовження терміну дії ГОСТ 17.2.4.08-90 Охрана природы (ССОП). Атмосфера. Методы определения влажности газопылевых потоков, отходящих от стационарных источников загрязнения

Проведена погоджувальна нарада щодо актуальності та планування розроблення стандартів:

ДСТУ ISO/TS 14071:20XX, IDT Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Процес критичного аналізування та компетентність рецензента: додаткові вимоги та настанови до ISO 14044:2006

ДСТУ ISO/TS 14072:20XX, IDT Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Вимоги та настанови щодо оцінювання життєвого циклу організації

ДСТУ ISO/TS 14027:20XX Екологічні маркування та декларації. Розробляння правил щодо категорії продукції

ДСТУ ISO 14046:20XX Екологічне управління. Водний слід. Принципи, вимоги та настанови

ДСТУ ISO/FDIS 14026:20XX Екологічні маркування та декларації. Принципи, вимоги та настанови стосовно обмінювання інформацією щодо впливу діяльності людини на довкілля

ДСТУ ISO/FDIS 14024:20XX Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та методи

ДСТУ ISO/TR 14073:20XX Екологічне управління. Водний слід. Ілюстративні приклади застосування ISO 14046

ДСТУ ISO 14052:20XX Екологічне управління. Обліковування витрат, пов'язаних з матеріальними потоками. Настанови щодо практичного запровадження в ланцюгу постачання

ДСТУ ISO 14055-1:20XX Екологічне управління. Настанови щодо розроблення ефективних методів боротьби з деградацією земель і опустелюванням. Частина 1. Основи ефективних методів.

п) інформацію щодо співпраці та взаємодії з іншими ТК:

ТК 82 співпрацює з наступними ТК в суміжних сферах діяльності з:

- ТК 38 «Стандартизація продуктів нафтопереробки та нафтохімії»;
- ТК 64 «Спиртогорілчані вироби, дріжджі»;
- ТК 93 «Системи управління якістю, довкіллям та безпечністю харчових продуктів» (I півріччя 2017 року);
- ТК 145 «Меліорація і водне господарство»;
- ТК 175 «Сталий розвиток суспільства»;
- ТК 307 «Автомобільні дороги і транспортні споруди».

р) інші дані щодо діяльності:

Секретаріат підкомітету ТК 82 «Оцінка життєвого циклу» вів активну роботу у складі робочих груп ISO/TC 207 з розробляння міжнародних стандартів серії ISO 14040 та перегляду стандартів з екологічного маркування серії ISO 14020.

Експерти ТК 82 приймали участь в розроблянні та обговоренні проекту ISO/DIS 20400 Sustainable procurement – Guidance, який був затверджений в 2017 році.

В 2017 році також проводилися консультації з ТК 38 щодо прийняття європейських стандартів у сфері визначення критеріїв сталості для рідкого палива, що виробляється з біомаси та призначається для енергетичного використання, а саме:

EN 16214-1:2012 Sustainability Criteria for the Production of Biofuels and Bioliquids for Energy Applications - Principles, Criteria, Indicators and Verifiers Part 1: Terminology;

CEN/TS 16214-2:2014 Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications - Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 2: Conformity assessment including chain of custody and mass balance;

EN 16214-3:2012 Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications. Principles, criteria, indicators and verifiers. Biodiversity and environmental aspects related to nature protection purposes;

EN 16214-4:2013 Sustainability criteria for the production of biofuels and bioliquids for energy applications - Principles, criteria, indicators and verifiers – Part 4: Calculation methods of the greenhouse gas emission balance using a life cycle analysis approach. Зокрема, було надано висновок щодо недоцільності прийняття як національних методом підтвердження цих стандартів.

Протягом 2017 року на базі ТК 82 перевірялися та розроблялися нормативні документи – стандарти сертифікаційної системи згідно вимог ДСТУ ISO 14024:2002 Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування I типу. Принципи та методи. Стандарти (критерії) адаптовані до вимог європейського законодавства і встановлюють екологічні критерії з метою визначення переваг продукції відносно її впливів на стан довкілля та здоров'я людини протягом життєвого циклу, а саме:

Перевіряння:

СОУ OEM 08.002.16.004:2010 Бетон та вироби з бетону. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.15.012:2009 Вироби керамічні. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.03.016:2009. Мед натуральний. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.03.023:2009 Вина. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.14.055:2010 Вироби з полімерних матеріалів. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.03.057:2009 Шпалери. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.07.064:2011 Вироби санітарно-гігієнічні побутові. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.03.069:2012 Продукти перероблення молока та м'яса. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ OEM 08.002.16.070:2012 Суміші будівельні сухі. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ ОЕМ 08.002.16.072:2012 Гіпсокартон. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ ОЕМ 08.002.10.075:2013 Паливо автомобільне альтернативне. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

СОУ ОЕМ 08.002.06.080:2014 Меблі та покриття для підлоги з лісоматеріалів. Екологічні критерії оцінювання життєвого циклу

Розробляння:

СОУ ОЕМ 08.002.41.032 Об'єкти будування. Екологічні критерії та метод оцінювання життєвого циклу

с) рекомендації щодо вдосконалення діяльності ТК та наявні проблеми:

Нагальною є потреба затвердження протокольним рішенням ТК 82 розподілу нової сфери діяльності, прийнятої згідно наказу ДП «УкрНДНЦ» від 22.12.2017 № 457, по відповідним ПК ТК 82.

Голова ТК 82

О.І. Бондар

Відповідальний секретар

В.Є. Барановська